

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «ПРИДНІПРОВСЬКА
ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

СТАНДАРТ

**ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
МР-01-19**

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО РОЗРОБКУ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ СТУПЕНІВ БАКАЛАВРА ТА МАГІСТРА**

Дніпро

2019

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Лабораторією з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Протокол від 04.07.2019 року № 13

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» від 05.07.2019 року № 331

ЗІ ЗМІНАМИ

Затвердженими Вченою радою ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Протокол від 26 . 09 2020 року № 13

Голова Вченої ради М. В. Савицький

Наказ ректора ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» від 27 . 02 2020 року № 69

РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Папірник Р.Б., проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Федіна В. Г. завідувач лабораторії з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи

УЗГОДЖЕНО:

Аністрат В.Д., начальник юридичного відділу

Цей стандарт не може бути цілком або частково відтворено, тиражовано та розповсюджено без дозволу ДВНЗ «Придніпровської державної академії будівництва та архітектури».

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Структура навчального плану	4
3. Змістовність навчального плану	7
4. Порядок розроблення та затвердження навчального п плану	8
5. Порядок запровадження Положення	8

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регламентує порядок формування, затвердження та впровадження навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (надалі – Академія). Формування, затвердження та впровадження навчальних планів підготовки за освітньо-науковим рівнем вищої освіти регламентується окремим нормативним документом Академії.

1.2. Положення розроблене на підставі Закону України від 1 липня 2014 р. №1556-VII «Про вищу освіту», Закону України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту», керуючись розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2014 р. № 5980-р «Про скасування наказу Міністерства освіти і науки, Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 р. № 969/922/216»; відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 03.03.2014 р. № 209 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384», від 17.09.2014 р. № 1050 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 30.01.2005 р. № 774», від 13.11.2014 р. № 1310 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 02.06.1993 р. № 161», від 25.11.2014 р. № 1392 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 09.07.2009 р. № 642», від 26.01.2015 р. № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», від 04.03.2015 № 235 «Про визнання таким, що втратили чинність, накази Міністерства освіти і науки України», від 04.03.2015 р. № 1/9-108 «Щодо листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 08.02.2012 № 1/9-89», листів Міністерства освіти і науки України № 1/9-120 від 11.03.2015 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін», № 1/9-126 від 13.03.2015 р. «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році» а також згідно зі Стандартом ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ОП-1-18 «Про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» та Статутом Академії.

1.2. Навчальний план – це нормативний документ Академії, який розробляється на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми

за кожною освітньою програмою і визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми підсумкового контролю.

1.3. Навчальний план складається для кожного рівня вищої освіти.

1.4. Відповідальність за відповідність навчального плану стандартам вищої освіти покладається на ректора Академії, деканів факультетів, завідувачів випускових кафедр та гарантів освітніх програм за відповідними освітніми програмами.

1.5. Навчальний план затверджується Вченою радою академії після узгодження з проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи.

1.6. При розробці навчального плану слід обов'язково дотримуватися вимог чинних стандартів вищої освіти, наказів та інструктивних листів Міністерства освіти і науки України, цього Положення, Положення про організацію освітнього процесу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», інших нормативних документів Академії.

1.7. Методична допомога щодо складання навчального плану та його експертиза на відповідність діючим нормативним документам Міністерства освіти і науки України та Академії здійснюється лабораторією з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи.

1.8. Для конкретизації планування навчального процесу деканатом факультету на кожний навчальний рік (посеместрово) складається робочий навчальний план, який узгоджується з лабораторією моніторингу якості навчання та організації та й планування навчально-методичної роботи, начальником навчального відділу та затверджується проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи.

2. Структура навчального плану

Навчальний план повинен містити відомості про галузь знань, спеціальність і спеціалізацію (за наявності), освітній рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік навчального процесу, розділи теоретичної та практичної підготовки (цикл загальних дисциплін та цикл професійних дисциплін), блоки нормативних та варіативних дисциплін (навчальні курси, практики із вказаними кредитами ЄКТС та навчальними годинами), дані про кількість і форми семестрового контролю, атестації в екзаменаційній комісії, загальний бюджет навчального часу за весь термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ бюджету аудиторного часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

Основними структурними елементами навчального плану є:

- загальні реквізити;
- графік навчального процесу;
- план навчального процесу.

Загальні реквізити.

Нормативний термін підготовки здобувачів ступенів вищої освіти визначається як результат успішного виконання:

- здобувачем першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми обсягом 240 кредитів ЄКТС (3 роки 10 місяців) для здобувачів денної та заочної форм навчання за нормативним терміном підготовки або 180 кредитів (2 роки 10 місяців) для здобувачів денної та заочної форм навчання за скороченим терміном підготовки;

- здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми обсягом 90 кредитів ЄКТС (1 рік 4 місяці) або освітньо-наукової програми обсягом 120 кредитів ЄКТС, (1 рік 9 місяців) для здобувачів денної та заочної форм навчання).

Шифр і назва галузі знань, шифр і назва спеціальності повинні відповідати:

- переліку спеціальностей (Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.2015 №266);

- чинній ліцензії Академії (відомостям щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти).

Назва освітньо-професійної (освітньо-наукової програми) відповідно до затвердженої Вченою радою Академії програми.

Освітня кваліфікація - відповідно до затвердженої Вченою радою Академії освітньо-професійної або освітньо-наукової програми.

Кваліфікація за ДК 003.2010 (професійна кваліфікація) – шифр та назва первинної посади, яку може обіймати випускник без досвіду попередньої роботи. Назви кваліфікацій обираються з числа наведених у 3 розділі (фахівці) Державного класифікатора професій (ДК.003.2010). В навчальному плані можуть бути вказані кілька професійних кваліфікацій відповідно до варіативної складової навчального плану, але в дипломі здобувача вищої освіти зазначається лише одна (в залежності від обраної ним варіативної складової).

- Крім того зазначається освітній рівень, необхідний для вступу на навчання за певною освітньою програмою: повна загальна середня освіта - для здобувачів вищої освіти за ступенем ступеня бакалавра за нормативним терміном навчання; рівень молодшого спеціаліста - для здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра за скороченим терміном навчання; освітній ступень бакалавра – для здобувачів вищої освіти за ступенем магістра.

Графік навчального процесу.

У графіку навчального процесу зазначаються роки (курси навчання, на кожному з яких передбачається обсяги теоретичного навчання, види та терміни практик, екзаменаційних сесій, атестацій.

Графік навчального процесу для здобувачів вищої освіти за денною формою навчання укладається, виходячи з позицій, при яких протягом кожного року навчання здобувач вищої освіти виконує обсяг освітньої програми, що дорівнює 60 кредитам ЄКТС:

- тривалість навчального року складає 52 тижні, з яких сумарна тривалість зимових та літніх канікул складає не менше 8 тижнів (крім останнього семестру);

- тривалість теоретичного навчання складає 2 семестри по 15 тижнів (1,5 кредитів за кожен навчальний тиждень, 45 кредитів на рік);

- тривалість екзаменаційних сесій складає по 3 тижні кожна (загальна кількість екзаменів протягом року складає 9 одиниць по 1 кредиту кожен);

- тривалість навчальної практики складає 4 тижні (6 кредитів);

- тривалість виробничої практики складає 4 або 6 тижнів, в залежності від програми практики (6 кредитів);

- тривалість атестації бакалаврів, що складають кваліфікаційні екзамени – по 2 тижні (3 кредити) на кожний екзамен;

- тривалість атестації бакалаврів, що виконують кваліфікаційну роботу (проект) – 4 тижні (7 кредитів, з них 1 кредит – протягом останнього семестру навчання). Виконання кваліфікаційної роботи планується, якщо це передбачено стандартом вищої освіти за спеціальністю;

- тривалість атестації магістрів, що навчаються за освітньо-професійною програмою – 13 тижнів (24 кредити);

- тривалість атестації магістрів, що навчаються за освітньо-науковою програмою – 15 тижнів (27,5 кредитів).

План навчального процесу повинен включати відомості про;

- назви навчальних дисциплін нормативної частини*;

- назви навчальних дисциплін варіативної частини*;

- форми семестрового контролю (екзамен або залік);

- кількість кредитів ЄКТС, встановлених навчальним дисциплінам, в тому числі по семестрах;;

- загальна кількість годин, встановлених навчальним дисциплінам;

- кількість контактних (аудиторних) годин, в тому числі по семестрах;

- розподіл обсягу аудиторних годин, закріплених за навчальними дисциплінами, за видами (лекції, лабораторні, практичні);

- розподіл обсягу годин самостійної роботи, закріплених за навчальними дисциплінами, за видами (курсова робота (проект), екзамен, власно самостійна робота);

- кількість тижнів в кожному семестрі;

- загальну кількість годин тижневого навчального навантаження.

* В залежності від компетентностей, що надаються здобувачеві вищої освіти, дисципліни розподіляються за циклами загальної підготовки та професійної підготовки.

Про розробленні навчального плану обов'язково слід врахувати, що:

1. Загальна кількість навчальних дисциплін не повинна перевищувати 16 на навчальний рік, та відповідно, до 8 на семестр. Таким чином, середній обсяг годин з однієї навчальної дисципліни становить: $60 \text{ кредитів} / 16 = 4 \text{ кредити}$. Оптимальний обсяг однієї нормативної дисципліни на семестр має становити 5-6 кредитів ЄКТС.

2. Мінімальний обсяг однієї дисципліни має становити 3 кредити ЄКТС.
 3. Встановлення кредитів компонентам навчального плану не повинно порушувати кількість кредитів навчального плану, навчального року та періодів навчання.
 4. Якщо формою підсумкового контролю є екзамен, то на підготовку до кожного з них виділяється 1 кредит самостійної роботи.
 5. Максимальна кількість аудиторних годин на один тиждень теоретичного навчання становить: 24 години для здобувачів освіти за ступенем бакалавра та 18 годин – магістра.
 6. Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС становить від 33% до 50% (для денної форми навчання).
 7. Курсова робота, чи курсовий проект є окремими модулями відповідної дисципліни і враховуються в навчальному плані як 0,5 або 1 кредит самостійної роботи.
 8. Курсова робота (проект), що мають міждисциплінарний характер, можуть виділятися окремою позицією в навчальному плані (орієнтовний обсяг – 3 кредити) та враховуватися в число 16 дисциплін на рік.
 9. Кількість курсових проектів (робіт) на рік, як правило, не повинна перевищувати 2 на семестр для технічних спеціальностей та 1 на семестр для інших спеціальностей. На 1 році навчання курсові роботи (проекти) не плануються.
 10. Мінімальний обсяг варіативної складової плану становить 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС за навчальним планом (60 кредитів для плану ступеня бакалавра з нормативним терміном навчання, 45 кредитів для плану ступеня бакалавра зі скороченим терміном навчання, 22,5 кредити для плану ступеня магістра за освітньо-професійною програмою, 30 кредитів для плану ступеня магістра за освітньо-науковою програмою).
 11. Навчальний план підготовки магістрів обов'язково повинен містити дослідницьку компоненту обсягом не менше 30 відсотків.
 12. Нормативні освітні компоненти повинні охоплювати всі загальні та професійні компетентності, визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю.
 13. Варіативна складова навчального плану формується за рахунок:
 - 13.1. Дисциплін Академії, що забезпечують формування загальних компетентностей здобувачів вищої освіти. Мінімальна кількість дисциплін з загального переліку, що пропонується для вибору, - дві по 3 кредити для навчальних планів підготовки бакалаврів та одна (3 кредити) для навчальних планів магістрів*.
- Формування переліку варіативних дисциплін здійснюється лабораторією з моніторингу якості навчання за пропозиціями кафедр загальної підготовки Академії поза межами навчального плану. Кількість дисциплін в переліку необмежена. Перелік дисциплін на навчальний рік затверджується наказом ректора.

13.2. Дисциплін Академії, що забезпечують формування професійних компетентностей за профілем закладу вищої освіти (для всіх спеціальностей, крім тих, що входять до галузі знань «Архітектура та містобудування»). Мінімальна кількість дисциплін з загального переліку, що пропонується для вибору, - дві по 3 кредити для навчальних планів бакалаврів*.

Формування переліку варіативних дисциплін здійснюється лабораторією з моніторингу якості навчання за пропозиціями кафедр фахової підготовки спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» поза межами навчального плану. Кількість дисциплін в переліку необмежена. Перелік дисциплін на навчальний рік затверджується наказом ректора.

13.3. Дисциплін, що формують професійні компетентності додатково до визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю.

Формування переліку варіативних дисциплін здійснюється гарантом освітньої програми та випусковими кафедрами за погодженням з факультетом.

13.4. Крім того можливо формування додатково переліку загальних та професійних дисциплін в межах факультету. Кількість та обсяг таких дисциплін визначається Вченою радою факультету за поданням навчально-методичної ради факультету.

14. Змістовність навчального плану.

14.2. Змістовність навчального плану визначається освітньо-професійною чи освітньо-науковою програмою: освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

14.3. Перелік обов'язкових дисциплін, їх місце в навчальному плані, обсяг кредитів та кількість аудиторних годин з цих дисциплін встановлюється наказом ректора Академії.

14.4. Загальний обсяг дисциплін, що формують компетентності з історії та культури України, філософії, української мови повинен складати не менше 12 кредитів ЄКТС. Їх місце в навчальному плані, розподіл кредитів та кількість аудиторних годин з цих дисциплін встановлюється наказом ректора Академії.

14.5. Заняття з фізичної культури організовуються факультативно (включаються в розділ навчального плану «Факультативи» в кількості 4 годин на тиждень протягом 1-4 семестрів навчання за освітніми програмами підготовки бакалаврів), до загальної кількості годин навчального плану не входять, форми контролю не мають та організовуються шляхом заняття в спортивних секціях.

14.6. Навчальна дисципліна «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» може також не входити до загальної кількості годин навчального плану, підсумкова форма контролю – екзамен.

15. Порядок розроблення та затвердження навчального плану.

15.2. Навчальний план підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра та магістра розробляється випусковою кафедрою з відповідної спеціальності спільно з гарантом освітньої програми та деканом факультету на весь період навчання з обов'язковим дотриманням вимог стандартів вищої освіти. Декан факультету перевіряє відповідність обсягу та розподілу навчальних годин з дисциплін, що є спільними для спеціальностей факультету. Відповідність обсягу та розподілу навчальних годин з дисциплін, що є спільними для спеціальностей різних факультетів перевіряє начальник навчального відділу.

15.3. Розроблений навчальний план візується завідувачем випускової кафедри, гарантом освітньої програми, деканом факультету, начальником навчального відділу та подається на експертизу до лабораторії з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи. Експертиза здійснюється на відповідність діючим стандартам освіти, нормативним актам Міністерства освіти і науки України та Академії.

15.4. Після проходження експертизи навчальний план подається на візування проректору з науково-педагогічної та навчальної роботи та на розгляд і затвердження Вченої ради Академії. Після затвердження навчальний план вводиться в дію наказом ректора Академії.

15.5. На основі навчального плану щорічно розробляється робочий навчальний план для денної та заочної форм навчання, що деталізує особливості підготовки здобувачів вищої освіти в поточному році.

16. Порядок запровадження Положення.

5.1. Це Положення набирає чинності з моменту реєстрації наказу ректора про його введення в дію.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться на розгляд Вченої ради академії та після їх ухвалення затверджуються наказом ректора.